

Nieuw college-akkoord dé kans voor een inclusieve samenleving

Een oproep van bestuurders gemeente Woerden, Oude IJsselstreek, Someren en Gooise Meren

Gemeenten hebben een belangrijke rol bij het vormen van een inclusieve samenleving. Een samenleving waarin iedereen kan meedoen, dus ook mensen met een beperking. Aan de vooravond van de nieuwe collegeperiode roepen wij – vier bestuurders van vier verschillende gemeenten - de komende raadsleden van Nederland op tijdens de formatie van de colleges dit moment aan te grijpen om de ambities van het VN-Verdrag Handicap en de inclusieve samenleving vorm te geven.

Meedoen mogelijk maken

Circa 2 miljoen mensen in Nederland hebben een beperking. Een (licht) verstandelijke beperking, zitten in een rolstoel, zijn doof of blind of hebben geestelijke problemen. Deze mensen willen net als iedereen meedoen in de samenleving. Maar daarbij lopen zij vaak letterlijk en figuurlijk tegen drempels aan. Soms zichtbare drempels, zoals onleesbare informatie op een website of een fysieke drempel voor de ingang van een winkel of restaurant. Maar ook verborgen drempels, zoals minder kans op de arbeidsmarkt; minder mogelijkheden om (door) te leren, mee te doen aan sport of cultuur. Maar heel vaak hebben mensen met een beperking ook minder sociale contacten.

VN-Verdrag Handicap van kracht

Sinds juli 2016 is in Nederland het VN-Verdrag Handicap van kracht. Dit verdrag legt de rechten van mensen met een beperking vast. Het Verdrag gaat over vele thema's en terreinen. Zoals arbeid, onderwijs, wonen, verkeer en vervoer, zorg, ondersteuning, sport, cultuur, vrijetijdsbesteding en uitgaan. Binnen al deze thema's is de ambitie gelijk: zorg ervoor dat mensen met een beperking op voet van gelijkheid met anderen kunnen meedoen aan de samenleving.

De belangrijke rol van gemeenten

Juist de gemeente kan samen met lokale partners, zoals ondernemers, projectontwikkelaars maar vooral ook lokale cliëntenorganisaties en WMO-raden, de aanjager van de inclusieve samenleving zijn. In de lokale buitenruimte, het winkelcentrum of de sportkantine zijn er grote kansen om de drempels in het leven van mensen daadwerkelijk te slechten.

Dit vraagt een andere manier van denken die niet in een handomdraai bereikt. Sommige aanpassingen kosten geld of vragen tijd. Daarom zal de beweging naar een meer inclusieve samenleving altijd stapsgewijs plaatsvinden.

Tegelijkertijd is het een wettelijke verantwoordelijkheid van gemeenten om te werken aan de inclusieve samenleving. Zo is de uitvoering van het VN-Verdrag in de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet vastgelegd (Amendement Van der Staaij – Bergkamp). Dit geeft de mogelijkheid om ook in de arbeidsmarkt, onderwijs en zelfstandig wonen stapsgewijs de inclusieve samenleving vorm te geven.

Gemeenteraadsverkiezingen uitgelezen kans

Cultuurveranderingen worden versterkt op cruciale momenten. En juist de gemeenteraadsverkiezingen en de daarop volgende samenstelling van collegeprogramma's zijn zo'n cruciaal moment. Omdat dan de politieke ambities voor de komende vier jaar worden uitgewerkt. Dat is ook de reden waarom recentelijk in de Tweede Kamer (motie Kuik cs.) is uitgesproken dat de gemeenteraadsverkiezingen een uitgelezen moment zijn om de ambities voor het VN-Verdrag en de inclusieve samenleving vast te leggen.

Welke stappen kun je als gemeente nu zetten?

1. *Neem het Verdrag op in de visie en het programma van het nieuwe college van B&W*
Neem in het collegeprogramma op dat er in de nieuwe collegeperiode een lokale inclusieagenda wordt opgesteld. Organiseer de uitvoering van deze agenda ook als een collegebrede verantwoordelijkheid. Een wethouder inclusie kan de ambassadeur van dit gezamenlijke vormgegeven proces zijn.
2. *Ga de lokale dialoog aan*
Ga voor het uitwerken van de lokale inclusieagenda het gesprek aan met lokale ondernemers, het verenigingsleven, maatschappelijke organisaties, scholen en inwoners met en zonder een beperking. Stel de thema's en prioriteiten vast die lokaal spelen ga hier met voorrang mee aan de slag.
3. *Leg de uitkomsten vast in een lokale inclusieagenda*
En werk vanuit de lokale inclusieagenda aan de thema's en acties die lokaal het meest van belang zijn om ervoor te zorgen dat inwoners met een beperking beter mee kunnen doen.
4. *Integreer de uitvoering van het VN-Verdrag in breed inclusiebeleid*
Verschillende gemeenten kiezen voor het integreren van de uitvoering van het VN-Verdrag in breed inclusie beleid. Waarbij het gaat om meedoen van elk individu in de samenleving, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten en beperkingen.

Vijf voorbeelden

De beste lokale voorbeelden komen voort uit het lokale gesprek en zijn in elke gemeente anders. Maar dit zijn voorbeelden waar een gemeente aan kan denken:

1. *De gemeente als het goede voorbeeld:* Toegankelijke en begrijpelijke informatievoorziening aan het gemeenteloket en op de website, streefcijfers werkgelegenheid voor de eigen organisatie, toegankelijkheid als voorwaarde bij inkoop- en aanbestedingsprocedures.
2. *Bouwen en Wonen:* Leg de aandacht voor inclusief ontwerp en toegankelijkheid vast gedurende het gehele bouw- en ontwikkelproces. Neem bouwnormen op als eis in aanbestedingsprocedures.
3. *Werk:* Zet samen met werkgevers de instrumenten uit de Participatiewet in om een inclusieve werkvloer bij lokale bedrijven vorm te geven.
4. *Onderwijs:* Onderwijs dichtbij huis voor elk kind. Samen leren in het klaslokaal en samen spelen op het schoolplein. Goede ondersteuning en begeleiding. Dat zijn enkele speerpunten waar de gemeente samen met ouders en het lokale onderwijsveld het gesprek over kan aangaan.
5. *Sport, cultuur en vrije tijd:* "Niet apart maar samen": dat is een belangrijk motto voor sport, cultuur en het verenigingsleven. Stimuleer het gesprek over wat nodig is om te kunnen sporten bij sportverenigingen. Verbeter stapsgewijs de toegankelijkheid van musea, schouwburgen en poppodia in de gemeente. Vergroot ook de toegankelijkheid van natuurgebieden en wandelroutes door de natuur. Benoem toegankelijkheid als voorwaarde in de vergunningsverlening bij evenementen.

Meer tips en voorbeelden? Zie [de bijlage](#) voor meer uitgebreide bouwstenen!

Een oproep van:

Otwin van Dijk

Burgemeester Oude IJsselstreek

Victor Molkenboer

Burgemeester Woerden

Theo Maas

Wethouder Someren

Marleen Sanderse

Wethouder Gooise Meren

Onderschreven door:

Jantine Kriens

Algemeen directeur Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Hugo de Jonge

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

gemeente
Oude IJsselstreek



gemeente
WOERDEN



Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport